

LANDSTÍÐINDI - frá landsstýri og lögtingi

Lóg um »kreditforeningene«

Tingmál nr. 25/1960

Tað er nú long tíð síðani málið um veðhald fyrri byggilánum varð lagt fyrri tingið av landsstýrinum. Nú hevur landsstýrið lagt fyrri tingið uppskot til lógarbrotying, soleiðis at kreditfeløg kunnu eisini virka í Føroyum.

Landsstýrið sigur í viðmerkingum sínum:

Klakksvík í dag

Skattaálikningin byrjaði miðskeiðis í vikuni. Hetta er annað árið at serstök líkningarnevnd tekur sær av hesum arbeiði. Hvussu nógvan pening, kommunan skal ráða yvir hetta árið, veitst ikki, tá eingin figgjarætlan er gjord enn.

Veitsluhald. Fólkaflokksfelagið hevði veitslu seinasta leygarkvöld og tjóðveldisfelagið hevur veitslu í kvöld, hjá báðum verður borðreitt við »smørrebrød«. Javnaðarfelagið hevur veitslu fóstulávints leygarkvöld, har borðreitt verður við røstum kjöti og súpan, og longu fastulávints sunnudag tekur framburðsfelagið aftur í aftur. Tað sigst, at hesir skulu eta winarbreyð.

Brúðleyp: Í dag verða vígd í Klakksvík Måsa Joensen, ættað úr Vági, og Gutti Kallsberg, brúksfelagsútdeilari.

Silvurbrúðleyp: 8. februar kunnu hjónin Kathrina og Gunnar Kallsberg halda silvurbrúðleyp.

Frítíðarløn fiskimanna

14. VEIT AT SIGA:

at reiðararnir hava fingið lyfti um at sleppa heilt undan at gjalda frítíðarløn til fiskimenn.

Hetta veit eingin av samgonguflokkunum!

Tað er tó eingin loyna, at talað hevur verið um, at reiðararnir eins og arbeiðsgevararnir á landi sjálvir skulu gjalda frítíðarløn fiskimanna.

Ársakað av figgjarumstøðundum og sum ein beinleiðis stuðul til fiskivinnuna varð seinast samtykt at lata hitt almenna fyribils átaka sær gjaldingina av hesi frítíðarløn. Men tað var ongatið hugsað sum ein møguleiki, at reiðararnir fyrj allar tíðir skuldu sleppa undan at rinda frítíðarlønina.

Og tað er eingin, sum hevur hugsað sær tann møguleika, at fiskimenn inir missa frítíðarlønina.

Nú, tá ið frítíðarløgin skal endurnýggjast, verður á thugsa um tvinnar møguleikar. Annar er, at reiðararnir sum sagt yvirtaka alla gjaldingina. Og hin, at teir eina tíð taka ein part av henni, t. d. helmingin eitt ella tvey ár — og so verða umstøðurnar hjá teimum vónandi at taka alla.

»Fyrri at fáa til vega møguleikar fyrri rimilgari og samfelagsgagnligari bygging í Føroyum, bæði viðvíkjandi vanligari húsabygging og bygging til ídnað legði landsstýrið í tingsetuni 1959, smbr. lögtingsmál nr. 3/1956, uppskot um landskassaveðhald fyrri byggilánum. Hetta málið var til 1. viðgerð 5. august 1959 og beint í figgjarnevndina.

Síðani hevur landsstýrið summarið 1960 havt samráðingar við umboðsmenn fyrri Østifternes Kreditforening um, at hetta felag víðkar lánivirki sitt til eisini at umfata Føroyar. Hetta vil felagið, treytað av, at lóg svarandi til donsku tingslingarløgina verður sett í gildi í Føroyum, og at lán bert verða veitt, har matrikulerað er, uppskot hesum báðum spurningum viðvíkjandi leggur landsstýrið fyrri lögtingið í hesi tingsetu.

Uppskotið her er neyðugt, um heimild skal vera hjá felagnum at læna pening til húsabygging í Føroyum. Víst verður til viðlögdu viðmerkingar til uppskotið, gjordir av boliginisteriet.

Lagt verður aftrat, at málið hevur skund, tí ætlanin er at fáa uppskotið lagt fyrri fólkatíngið nú beinanvegin, lögtingið hevur tikið støðu.

Tøkk fyrri gott formansstarv

Leygardagin 14. januar helt arbeiðsmannafelagið Roynd fund, »og kom tað at bera so í band, at stjórn arskifti kom at bliva.

Men við hesum stjórnsarkifti, haldi eg og fleiri við mær, at tað skyldar fráfarna formanni eina tøkk fyrri sera væl avrikað verk, tey tiggju farnu ár.

Tað er ikki neyðugt at grava aftur í tíðina frammanundan hansara formanstíð, tí tá var alt annað enn væl vorðið, og teirri tíðini er eingin Hvalbingur blindur fyrri. Takkaður verði hann fyrri ta upprudding, hann fekk í lag, so Hvalbingar vistu, hvar teir veruliga flutu.

Nú hevði hann saman við hinum stjórnarlimunum fingið eina investering í lag við at seta flakavirki á stovn, sum má sigast vera besta tiltak nakrantíð er fingið í lag, íbúgum sóknarinnar til gagns.

Tað er als ikki heilt beint, tá okkurt blað hevur borið tað fram, at tað er stór ábyrgd, ið lögð er á nýggju stjórnina við frysti- og flakavirkinum, tí grundarsteinurin er lagd ur av fráfarnu stjórn við Martin Thomsen sum formanni. Nú er uppgávan hjá hesi nýggju stjórnini at royna at byggja oman á tað, sum grundað er.

Tað er ikki so ókent millum manna, at ótøkk er verðsins løn.

Tað eru tó minni enn so allir Hvalbingar, sum halda fráfarna stjórn eiga ótøkk fyrri stjórnarstarv — tvørtur imóti — mikla takk. Eina serliga tøkk til Martin Thomsen fyrri gott formansstarv!

Hvalbingur.

Santa Maria á brazilianskum hondum

Tá tíðindini spurdust um »Santa Maria«-hendingina, vóru fólk alspenti, tí hon mundi mest av øllum minna um sjórænaratíðina.

Ævintýrið hevur nú vart í 14 dagar, til Santa Maria nú kom til Braziliu, har skipið er farin í havn í Recife.

Ferðafólkini eru nú sloppin á land.

Orsøkin til, at uppreistararmenninir gjørdur av at fara í havn, var, at teim treyt útgerð, og hóast teir ikki fingi vissu fyrri, at teimum fór at verða latin útgerð, so var einki annað at gera enn at seta inn, ikki varð liggjandi á havinum við 600 ferðafólkum, harav stórir partur var børn og eldri fólk.

Portugisiska stjórnin hevur kravt, at skipið verður tikið, og teir hava havt herskip í helunum á Santa Mariu. — og eisini eitt spanskt herskip hevur elt

teir. Hesir skuldu taka skipið ella søkkja tað, um tað gjordist neyðugt.

GALVA LAT SKIPIÐ

Tá ferðafólkið var komið á land í Recife, har Santa Maria liggur úti fyrri, segði Galva, at nú var einki at gera, teir vóru ov fáir at fara við skipinum yvir havið til Afriku, og lótu teir tí skipið frá sær. Teir hava tó ikki givið upp, teir vilja halda fram við bardegnum móti portugisiska og spanska einaræðisvaldinum. Vit hava einki samband við kommunistar, segði hann, ei heldur við Fidel Castro.

Spanskt og portugisiskt herskip liggja úti fyrri Recife og eru til reiðar at herja á, um Santa Maria kemur út aftur, so vónirnar hjá Galvað høvdu verið at kalla ongar.

Soleiðis endaði hetta nútíðar »sjórænarævintýrið«.

Sáttmáli fiskimanna ikki uppsagdur

Fiskimannafelagið setti eingi krøv fram á hesum sinni, og varð sáttmálin ikki uppsagdur.

Fyrri reiðarafelagið var tó eitt ivamál — og tað var viðvíkjandi frítíðarlønninginum, ið sum kunnugt er 6 %. Hesin peningur varð seinasta ár goldin av landskassanum gjøgnum lønvingargrunnin.

Tað natúrliga er, at arbeiðsgevarin betalar frítíðarlønina, og landsstýrissamgongan er av hesi áskoðan. Tá sáttmálasamráðingarnar fyrri 2 árum síðan uttan iva komu at fora við sær, at landið kom at liggja í verkfalli, varð avgjort at lata landskassan gjalda allan frítíðarløn.

Victor Danielsen deyður

Ein stríðsmaður er farin

Hósdagin frættust tíðindini, at Victor Danielsen, trúboðari, var deyður, 66 ára gamal.

Victor tók læraraprógvi í 1914; men leingi starvaðist hann ikki sum lærari, hann fór út av fólkakirkjuni og gjordist trúboðari innanfyri Brøðrameiningteittina. Hann fór nú at ferðast kring alt Føroya land at royna at vekja fólk til sanna kristnitrúgv. Og hann hevði

peningin, men hesaferð eru landstýrissfólkarnir ikki sinnaðir at ganga hesum á móti.

orðið í síni makt — hann varð ein sannur stríðsmaður, ið setti alt inn á tað einasta, ið hevði varandi týðning og virði fyrri hann. Ein hvassar mótstøðumaður var hann — serliga í sinum yngnu árum — og samstundis ein hollur vinur.

»Brøðurnir vilja kanska serliga minnast hann sum hin altíð vakandi trúboðaran; men sum frálíður vil hann standa í minni fólksins fyrst og framst sum hitt stóra sálmaskaldið og sálmatýðarin — men fyrst og fremst fyrri hitt velduga verkið: Biblíuna á føroyskum máli. Eitt bragd so, stórt, at fáur man duga at meta tað til fulnar. Ein hóp av kristilíggum barnabókum hevur hann týtt.

Í hvørjum trúarbolki ein so stendur: Vit hava almikið at takka Victori fyrri!

m.s »Blikur«

fermir í Keypmannahavn 8. februar, í Aalborg 9. februar til Føroya.

P.F. SKIPA/ELAGIÐ FØROYAR

NORÐOYA JAVNAÐARFELAG

hevur 25-ára stovningarveitslu í Samkomuhúsinum fóstulávints leygarkvöld 11. februar kl. 8.

Borðreitt verður við røstum kjöti og súpan.

Allir limir Norðoya Javnaðarfelags eins og allir javnaðarveljarar í Norðoyum eru vælkomnir.

Kostnaðurin er 25 kr. fyrri parið og 15 kr. fyrri einstøk.

Tey, ið ikki longu hava teknað seg, biðjast gera so væl at siga frá í seinasta lagi hósdagin 8. februar til Einar Waag, telf. 5454, ella Villa Sørensen, telf. 5479.

NEVNDIN